

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo nero-
du vodnik!

Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
za celo leto Din 30—
za pol leta „ 15—
za inozemstvo
za celo leto Din 50—
Inserati po tarifu. — Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Ne frankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetijski list

Glasilo „Slovenske Kmetijske Stranke“.

Vsakdo vrtva
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopis se ne vra-
čajo. — Plaža in toži
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 2506. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Ogledalo za pokvarjeno gospodo.

Demokratska »Orjuna« o demokratih. — »Zajedalci in parasiti«. — Klerikalci v pravi luči. — Izjava dr. Stanovnika. — Kakšna je pokvarjena gospoda. — Kmetje, skupaj!

I.

Začnimo s takozvanimi »naprednjaki« ali »demokrati«, kakor se danes tako zaradi lepšega imenujejo nekdanji liberalci.

Nobenega dvoma ne more biti o tem, da so liberalci ali demokrati bili duševni očetje in veliki podporniki »Orjune«, to je organizacije, ki izdaja tudi svoj list istega imena. V listu »Orjuna« z dne 14. maja t. l. pa beremo to-le:

»Poslednje čase se po naših listih... mnogo piše o potrebi ustanovitve naprednega bloka... Snovalci »naprednega bloka«, ki bi bil v resnici zmožen postaviti se po robu do najzadnje potankosti izdelanemu klerikalnemu aparatu, pa morajo biti možje širokih pogledov, povsem neosebni in jim mora biti namen njihove akcije daleko višji nad sleherni osebnostjo, ker je sicer spriči sedanjega položaja v naprednih vrstah (kakšen mora pač biti ta položaj?! op. ur.) gotovo, da se akcija ne bo posrečila... Kajti da so v naših naprednih vrstah možje, ki so si s svojim delom stekli vse preje kakor zaupanje naprednih volilcev, to ni potreba posebej omenjati. Njih imena zamore sleherni čuti, čim se le malo spusti v razgovor z naprednimi sloji naroda..., ki znajo dobro presoditi, kdo je njihov resnični prijatelj in komu je rodoljubno delo za usodno in napredno stvar zgolj figovo pero, pod katerim krije svojo samoljubnost in egoistično polnjenje lastne denarnice. S temi možmi je treba razčistiti račune in jih izrezati kot nadležni in nad vse opasni tur iz telesa slovenskega naprednjaštva, ki sicer ne bo nikdar pokazalo odločnega odpora, dokler bodo sedeli na njegovem vratu ti zajedalci in parasiti.«

II.

Drugo ogledalo pa je postavil g. dr. Stanovnik pred klerikalce.

Stvar je sledeča:

G. dr. Stanovnik, sin bivšega državnega poslanca SLS Stanovnika iz Horjula, je bil dolgo vrsto let vnet pristaš SLS in je bil za časa zupanovanja ranjkega dr. Periča celo ljubljanski podžupan. On je torej že moral uživati precejšnje zaupanje pri voditeljih SLS, kajti spadal je celo sam med voditelje. Nesreča pa je hotela, da je pripa-

dal takozvani krščansko-socialni struji v SLS, kateri pripada tudi dr. Gosar. Med krščanskimi socialisti in med »bankirji« pri SLS pa vlada že leta in leta hudo nasprotje, ker se »bankirji« boje, da jim ne bi krščanski socialisti zrastle čez glavo. SLS je to nasprotje sicer vedno tajila, ampak obstojalo pa je to nasprotje le, in kot prva žrtev tega nasprotja je padel dr. Stanovnik.

Pa poslušajmo, kaj pravi dr. Stanovnik sam o tej zadevi. V razgovoru s poročevalcem zagrebških »Novosti« je rekel:

»Že dve leti se vodi ogorčen boj proti mojemu očetu g. Ivanu Stanovniku, bivšemu narodnemu poslancu, ki se kot poljedelec ni hotel pokoriti vsem željam ljubljanskih mogočnikov. (Kmetje, ali razumete? op. ur.) Kot povod za nastop proti njemu so vzeli spor med njim in današnjim župnikom, kateremu se je moj oče zameril. Razumljivo je, da sem kot sin ostal na njegovi strani, a to ne samo iz osebnih, ampak tudi iz načelnih razlogov. Boj se je pozneje prenesel na mene in na naše prijatelje (t. j. krščanske socialiste, delavce, op. ur.), tako da se danes vrši borba med levico in desnico v Slovenski ljudski stranki. Zapretili so mi (namreč »bankirji«, op. ur.), da me bodo izključili, če ne podam ostavke na vse svoje funkcije v stranki. Jaz sem to storil v želji, da se ta boj konča v stranki sami. Umaknil sem se vse dotlej, dokler bo na površju sedanje vodstvo stranke z dr. Korošcem na čelu. (Lepa zaupnica! op. ur.). G. dr. Gosar, bivši minister za socialno politiko, je naš dober prijatelj, toda on se ne udeležuje tega boja (ker se ga iz težkih razlogov ne more, op. ur.). Večkrat je zahtevala ljubljanska organizacija SLS, naj bom jaz kandidiran kot nosilec liste pri oblastnih volitvah v mestu Ljubljani. Na pritisk vodstva stranke sem se moral umakniti (! Lepa »demokracija« je to! op. ur.), dočim drugi naš prijatelj, g. Fran Terseglav, glavni urednik »Slovenca«, ni bil izvoljen (ker so ga kandidirali nekje zadaj, op. ur.). To je zahvala dr. Korošca za to, da sem mu priboril pri skupščinskih volitvah ljubljanski mandat! Glavni krivec našega spora je duhovnik g. Fran Gabrovšek, glavni tajnik SLS (tu se g. dr. Stanovnik moti

— »krivci« so drugje. G. Gabrovšek je samo orodje. Op. ur.). Izstopil sem iz gerentskega sosveta, ker je stanje ljubljanske občine obupno in so nove volitve nujno potrebne.«

Na vprašanje, kaj pravzaprav žele krščanski socialisti, je dr. Stanovnik resolutno odgovoril:

»Da v SLS zopet zavladajo demokracija in da izgine klerikalizem, ki je vtleshen v samovladi duhovščine. V naši stranki odločujejo zdaj samo duhovniki. A mi hočemo, da program SLS postane stvarnost!«

O dr. Stanovniku gotovo ne more nihče dvomiti, da ne bi bil dober katoličan (vsaj je po ženitvi v sorodu celo z ljubljanskim škofom! op. ur.). Kljub temu pa so ga »bankirji« in tista garda, ki stoji za »bankirji« SLS nekje v Ljubljani in kateri se mora pokoriti tudi ljubljanski škof sam, brezobzirno potisnili iz vrst SLS, ker se ni hotel slepo pokoriti diktaturi, ampak je zahteval, naj zavladajo tudi pri SLS svobodna volja volilcev! Toda tista gospoda, ki komandira SLS z ljubljanskim škofom vred, ne pozna demokracije, ampak samo slepo pokorščino, kakor je tudi njej po statutu zapovedana.

Kmetje in delavci, zlasti delavci, ki ste organizirani v SLS! Ali Vam bo pojasnilo dr. Stanovnika odprlo oči?

III.

Pred dobrim tednom se je mudil dr. Korošec v Zagrebu. Tam se je celo popoldne pogovarjal s hrvaškimi federalisti in drugimi Radičevimi nasprotniki. Takrat je gospoda sklenila, da nastopi tudi »hrvaška ljudska stranka« (t. j. klerikalna) pri prihodnjih volitvah proti Radiću. Tako so poročali časopisi, med temi tudi »Slovenec«.

Mi bomo pa nekoliko natančneje pogledali, kaj pomeni ta sklep.

Znano je, da so sklenili radičevci v zagrebški oblastni skupščini celo vrsto zakonov, ki pošteno obremenjujejo bogataše, zlasti zagrebške velebanke in veletrgovce, na korist kmetov. Zaradi teh sklepov, ki se prav debelo tičejo še debelejših zagrebških denarnih žepov, so dvignili zagrebški bogataši silno gonjo ne toliko proti Radiću osebno, ampak proti kmečkemu pokretu sploh, ki ga slučajno

vodi Radić. Položaj je danes torej na Hrvaškem tak, da stoji na eni strani organizirana kmečka masa pod Radičevim vodstvom, na drugi strani pa mestna pokvarjena gospoda s svojimi bankami.

V tem boju so se hrvaški klerikalci postavili javno na stran velebank, na stran velekapitala in na stran mestne pokvarjene gospode proti kmetom in proti kmečkemu pokretu za svobodo in za osamosvojitve kmetov!

Kar so pa naredili klerikalci na Hrvaškem, to delajo tudi v Sloveniji. Dr. Stanovnika so pritisnili ob zid, ker se je postavil na krščansko-socialno, t. j. na delavsko stran — to pove dovolj.

Proti Radiću pa hujskajo pri nas zato, ne da bi se bali Radića osebno, ampak, ker se boje svobodnega kmeta, ker se boje, da kmet ne bo hotel biti več večna molzna krava za gospodo, če se osamosvoji, ampak da bo sam hotel vzeti vladne vajeti v roke proti pokvarjeni gospodi!

IV.

Da so naša prejšnja izvajanja popolnoma točna in pravilna, dokazuje tudi nedeljski »Slovenec« v članku »K občinskim volitvam«.

Tam pravi glede kandidatov za občinske volitve: »Z vso skrbnostjo izločimo take, ki hočejo potom naše stranke priti do častnih mest (ta morajo namreč ostati v rokah »bankirskih« komandantov SLS! op. ur.), dasi po svojem prepričanju in življenju niso popolni naši pristaši.«

Kaj se to pravi? Kdor po svojem življenju ne spada v katoliško stranko, pač ne more biti pristaš katoliške stranke, ali ne? Toda dr. Stanovnika, ki je pač zelo veren in krščanski mož, so vseeno potisnili ven! Zato si tega »Slovenčevega« stavka ne moremo tolmačiti drugače kot tako, da smejo biti postavljeni za kandidate SLS pri občinskih volitvah ne toliko dobri, pametni in razumni gospodarji in možje, ki se nikogar ne boje kot Boga, ampak samo taki možakarji, ki se bodo brezpogojno pokorili ljubljanski klerikalni komandi, ne glede na to, ali je to za občine in za občinsko gospodarstvo dobro ali pa ne. Glavna stvar je pasja pokorščina, pamet in razum naj pa vrag vzame.

Druga farbarija, ki jo beremo v istem članku »Slovenca«, je pa tale: »Somišljeniki vseh stanov morajo imeti v kandidatno listo zapanje.«

To se res prav lepo sliši, samo to je vrag, da tega nikdar na svetu ni bilo in bržkone tudi ne bo, da bi bili vsi stanovni zadovoljni. Med vsemi stanovi obstoje večna nasprotja, ki se dajo pomiriti le od časa do časa s kompromisi. Kmetje bi radi drago prodajali in ceno kupovali, obrtniki pa tudi. To ne gre vkup kar tako gladko. Toda tam, kjer so kmetje v ogromni večini, bi bila pa naravnost blaznost,

če se kmetje ne zedinijo in organizirajo kot kmetje, da dobe sami večino in z večino vred tudi vso moč v svoje roke!

In to hočemo mi: Kmečka večina naj se zedini v naši organizaciji in naj se postavi kot en mož proti pokvarjeni gospodi! Kmečka večina ne potrebuje prav nobene slepe pokorščine pred pokvarjeno gospodo, ne potrebuje prav nobene komande in prav nobene diktature! Kmetje lahko zavladajo sami nad pokvarjeno gospodo in ta se naj pokori volji kmečke večine, ne pa narobe!

P.

„Napredna fronta“ ali „Napredni blok“?

Zadnje čase se je v naši slovenski javnosti mnogo govorilo in pisalo o takozvani »napredni fronti«. Čuli smo glasove za, čuli smo jih proti. Treba je, da spregovorimo o tem tudi mi in sicer čisto določno.

Predvsem moramo vedeti, kaj naj bo to, »napredna fronta«? Danes je to neko geslo, ki nima nobene pozitivne vsebine. Če naj bo ta »napredna fronta« samo nek skupni volilni nastop vseh neklerikalnih strank v Sloveniji, moramo takoj povedati, da je to odločno premalo. Dogodki letošnjega leta v državi in v Sloveniji že sami po sebi priporočajo in celo nujno zahtevajo združitev vseh neklerikalnih Slovencev na jasno določeni pozitivni osnovi. Ko so letos naši slov. klerikaleci vstopili v vlado, so se takoj pokazali v vsej svoji naturi. Javnost so potom časopisja varali o »velikih uspehih«, ki so jih dosegli za Slovence. Danes se že jasno vidi, da teh »uspehov« nikjer ni. Svoje politične nasprotnike so preganjali, kakor so bili to vajeni delati na Kranjskem pred svetovno vojno.

V državi so sankecionirali korupcijo, ker so v Beogradu osvobodili obtožene korupcioniste, sankecionirali so volilna nasilstva, ker so glasovali v parlamentu proti obtožbi ministra Maksimovića. Skratka, pokazali so se na vsej črti kot nemoralna stranka, ki ji za narod, ljudstvo ni nič. Kar so dosegli, so dosegli samo za svojo stranko. Dali so svoje glasove za izplačilo 42 milijonov črnogorskim princem, niso pa znali vrniti Sloveniji niti ene pare od naših deželnih doklad, ki so jih l. 1919 sami podržavili. S to svojo amoralno politiko so umazali znova slovensko ime pred Hrvati in Srbi in pred vsem svetom. Spravili so Slovence še ob zadnji košček ugleda. Vse to naravnost zahteva ne samo neke meglene »napredne fronte«, temveč naravnost, recimo »Naprednega bloka«, z zelo pozitivno vsebino. Takšno politično sodelovanje neklerikalnih strank v Sloveniji pa more sloneti le na sledečih načelih:

1. Jasno in odkrito mora priznavati slovenski narod v obče in v tej državi še posebej. Takšen blok bi moral biti najbolj jaka

obramba Slovenstva in Slovencev sploh pred vsakršnim izkoriščanjem ter mora priboriti Slovincem zopet njihovo pošteno ime.

2. V političnem pogledu mora zastopati najdoslednejšo demokracijo, to je popolno suverenost naroda in sodelovanje vseh delovnih stanov v javni upravi na temelju popolne enakopravnosti in enakovrednosti.

3. V socijalnem pogledu mora priznavati kmetško in delavsko ljudstvo kot jedro naroda in kot nosilca vsega narodnega materijelnega in duševnega življenja. Šolana gospoda naj temu kmetško-delavskemu narodu služi v velikih njegovih stremljenjih, da se v njegovem smislu preuredi i država i družba; to je, da se bori za zmago kmetško-delavske demokracije in narodnega sporazuma.

Za takšen »napredni blok« smo odkrito in z vso vnemo! Vsaka drugačna »napredna fronta« je fraza. Treba preiti od prazne besede do pozitivnega dejanja!

Takšen »napredni blok« naj omogoči sodelovanje vseh neklerikalnih Slovencev v boju proti nepoštenosti, politični nemoralnosti in izkoriščevalcem vere in cerkve, to je klerikalizmu, toda za javno poštenje, za Slovenstvo, za gospodarsko vzajemnost vseh delovnih stanov na temelju naše programatične kmetško-delavske ideologije.

Prosimo tiste, ki se s to našo programatično zamislijo strinjajo, da se oglasijo.

Mi smo tedaj za skupen nastop vseh neklerikalnih Slovencev, toda le na temelju zgoraj navedenih programatičnih točk, ki so pozitivne vsebine in ki vsakemu neklerikalnemu Slovencu omogočajo resnično sodelovanje ter so mu garancija za vse tisto, kar mu more biti kot Slovencu in kot človeku najbližje.

Tistim, ki toliko govore o »napredni fronti« brez natančnejše označbe njene vsebine, gre sedaj beseda! Mi smo izpregovorili!

Zenske in moške NOGAVICE

najfinejše kvalitete po nizkih cenah pri FRANCU PAVLIN, Ljubljana, Gradišče stev. 3.

Ceste v ljubljanski oblasti.

(Govor obl. poslanca tov. Zupančiča.)

Visoka zbornica! Gospod referent je rekel, da se bodo v proračun postavili zneski za vzdrževanje cest saj v tolikem obsegu, da se bodo naše ceste spravile v tako stanje, v kakršnem so bile prej.

Gospodje! O tem vprašanju je treba natančnega programa, tukaj je treba natančno navesti, kako si misli stavbeni urad izvrševanje teh del. Kakor smo slišali od gospoda referenta, je imel bivši kranjski deželni stavbeni urad 38 inženirjev in 3 uradnike. V ljubljanski okolici je pa zelo veliko inženirjev, ki bi se dali lahko uporabljati v stavbenem uradu. Ako se hoče v tem vprašanju doseči pozitivnih uspehov, bo treba ugotoviti način, kako se izvršijo dotična dela in zato je neobhodno potrebno strokovnjakov.

Denar za ceste.

Gospodje! Veliko krivic se nam je zgodilo od strani Beograda, celo takrat, ko smo bili Slovenci zastopani v vladi. Takrat bi lahko šel zastopnik Slovencev od enega do drugega ministrstva ter poskušal doseči podpore za ona dela, ki so pri nas najbolj važna. To je najbolj žalostno dejstvo, da rojak ni vedel, kaj je pri nas najbolj potrebno. Kot opravičilo trdite, da ni bilo kredita radi tega, ker ni bilo dokazov, da potrebujete denarja. Ko se lotimo prvega svojega proračuna, moramo na vsak način postaviti bazo, osnovo za svobodno in uspešno gospodarsko delo. Treba bo, da prispevamo za stavbeni urad za vodne in električne naprave vsaj vsoto 50 tisoč dinarjev, toda to bi bilo le za prvi začetek. Misliti moramo na celo Slovenijo in radi tega bi predlagal, da se naprosi mariborsko oblast, da daje tudi 50.000 Din. Predlagam, naj se skličejo v stavbeni urad strokovnjaki, da se jih vpraša za svet. Prišli bodo radi in brezplačno bodo podali svoj nasvet.

Nadalje prehajam k cestam. Cestno vprašanje je, kakor vidimo v tem proračunu, važna točka. Rad verjamem, gospoda, da mora biti dovolj izdatkov določenih za navadna formalna dela. Toda danes moramo, gospoda, računati s tem, da so naše ceste bile 12 let zanemarjene, to je od l. 1914. Prestale so ves čas vojne, o katerem vemo, da v njem ceste veliko več trpe, kakor v normalnem času. To so vsi razlogi, ki dajo misliti; z navadnim vzdrževanjem cest jih ne bomo spravili zopet v red. Kajti, gospodje, cest ne bomo morali samo vzdrževati, ampak treba jih bo popolnoma popravljati. Kakor vi vsi veste, je profil ceste v normalnem stanju tak, da je v sredi izbočen navzgor ter se na obe strani znižuje. Ako pa pogledamo naše ceste, vidimo, da se niso izbočene navzven, temveč navznotraj. Ceste, ki so bile pred vojno široke do 12 m, so dandanes na obeh straneh poraščene s travo, tako, da se dva voza težko srečata. Tukaj ne bo treba subvencije v znesku samo 3 milijonov, treba bo še

drugih 3 milijonov za pomožne delavce, da bodo storili ono, kar se je 12 let zanemarjalo. Da se jih spravi v normalno stanje, bo treba napraviti nove plasti, navoziti gramoz. Ako hočemo spraviti naše ceste hitro v red, potem bo treba več izdatkov. Kajti ne smemo dolgo časa čakati, ker veste, da ceste v abnormalnem stanju hitro razpadajo, kajti namesto, da bi voda curljala na obeh straneh v jarke, teče po sredi ceste kar v strugah, ki razjedajo, trgajo, premočujejo blato, vse to povzroča, kakor veste, hitri razpad cest. V tem oziru torej je potreba veliko več investicij.

Potrebne investicije.

Pri cestah bo treba brezdvomno takoj v početku večjih investicij. Mi bomo dali zanje prvo leto sicer 20 milijonov Din, drugo leto že manj, tretje leto še manj, v četrtem letu pa bodo naši prispevki postali normalni. Če bomo šli pa danes s tako malimi izdatki nad ceste, pa s to ubogo vsoto cest ne bomo popravili, ampak le poslabšali, ker ta vsotica nikakor ne bo zadostovala. Izjavljam, da nisem govoril tega radi demagogije, ampak samo s strogo strokovnega stališča. Samo investiranje večje vsote za ceste nas bo obvarovala pred gospodarsko nesrečo.

Kako dobiti denar?

Izjavljam, da nikakor ne mislim, da bi ta denar iz tal izkopal. Zato mi pa dovolite, da Vam tudi svoj tozadevni nasvet glede financiranja povem. Častita zbornica! Če hočete poslušate moje besede, Vam bom svetoval, kakor bi prišli za najnujnejšo popravo cest do denarja. Stavil sem predlog na oblastni odbor, da bi ta izposloval od centralne vlade, da bi ta odstopila avtomobilski davek oblasti. Avtomobilski davek je upeljan v vseh modernih evropskih državah, ampak povsod je tudi tako, da se ta avtomobilski davek uporablja tam, kjer se pobira. Danes sta gospod poročevalca dr. Adlešič in za njim g. dr. Kramer že jako veliko govorila o avtomobilnem prometu na naših cestah. Popolnoma se jima priključujem. Če hočemo imeti avtomobilski promet na naših cestah, moramo imeti tudi ceste v takem stanju, ki odgovarja avtomobilski potrebi. Ves avtomobilski davek naj se uporabi za vzdrževanje cest. V naši oblasti je nad 1500 avtomobilov. (Poslanec dr. Kramer: »Okrog 3000 jih je.«) Pa naj jih bo 3000. Tukaj imamo dobrih pet milijonov dinarjev dohodkov iz avtomobilskega davka, katere boste gospodje, lahko uporabljali za ceste. To je en vir dohodkov pri tem poglavju in te dohodke bi lahko oblast prav poceni dobila zase. Potem bi se avtomobilski promet še vse bolj razvil, le pogledjte, kako je razvit ta promet v sosednji Italiji, kjer imajo dobre ceste. Pri nas pa tudi oni ljudje, ki bi si sicer lahko kupili avtomobile, ne kupujejo avtov ravno

radi razoranih naših cest. Pravijo, čemu si pa bom kupil avtomobil, če pa nikamor z njim ne morem. Če bi bile pa ceste dobre, bi se naš avtomobilizem podvojil, da potrojil in od tega povečanja bi imeli tudi večje dohodke na avtomobilskem davku.

Glede podržavljenja naših cest je Slovenija prav mačehovsko odrezala. Podržavile so se bosanske in vojvodinske ceste, ceste v Sloveniji pa so ostale kot so bile. Naše ceste so se pustile na strani, tako da niso ceste niti od države vzdrževane in da tudi ne dobimo deželnih doklad na ceste nazaj. To je zelo pereče vprašanje, katero bo treba čimprej rešiti. Naša prva zahteva bodi, da nam vrne država dolžnih 16.000.000 Din, ker ta vsota nam absolutno pripada.

Železnice.

Kar se tiče železnic, sem pa jaz mnenja, v nasprotju z g. poslancem Kramer-jem, da se bodo iste tudi pri nas gradile. Kajti gradnja železnic je uzakonjena in je vsebovana tudi v ameriškem Blairovem posojilu. Nadalje pa je gradnja naših železnic tudi nujna iz strateških ozirov. Naše nove železnice so več ali manj vprašanje vojaške uprave, ki bo imela pri njih pač odločilno besedo.

Za poplavljenj kraje.

Da izreče še eno besedo o lanskim poplavah v polhovgrajskem pogorju, v Zireh in v Medvodah. Nujna potreba je, da se od teh dohodkov pomore ravno tem krajem, to pa zato, ker je ravno tukaj potreba najbolj nujna. Pa ravno v to svrhu so v proračun ustavljene vsote vse premajhne. Pa nemogočega nihče ne zahteva in zato mislim, da je samo pravično, da naj se iz tega proračuna najprej popravijo tiste ceste, ki so popolnoma razdrte in ki popravila najbolj nujno potrebujejo.

Tujski promet.

Spregovoriti moram še par besed o tujkem prometu. O tem se je v tej zbornici še zelo malo govorilo, zato mi dovolite, da opozorim na to važno panogo našega narodnega gospodarstva. Naš proračun izkazuje za pospeševanje tujkega prometa 100.000 Din in za podpore za specialne turistične svrhe 50.000 Din. Gospodje! Kdor ne pogleda tej stvari bolj v belino očesa, bo smatral tujski promet za nekaj stranskega, manjvažnega; toda temu ni tako. Mi smo sosedje Italije, ki ima tujski promet organiziran že celo stoletje. To je danes največja italijanska industrija, ki donša deželni letno približno pet milijard bruto dohodkov. Lansko leto je statistika izkazala, da je bilo v Italiji en milijon sto tisoč tujcev. Jasno je, da je vsak tam mnogo potrošil in da so obrtniki, trgovci in tako dalje mnogo zaslužili. Naša zemlja je kot nalašč zato ustvarjena, da bi lahko mnogo zaslužila s tujkim prometom. Zlasti velja to o naši lepi Gorenjski. Električna centrala se je gradila na Gorenjskem v prvi vrsti radi tega, da bi se dvignil tujski promet. Seveda je dežela pri tem računala tudi, da bo dežela lahko tem več davkov plačala, čim boga-

tejša bo. Če bodo v Bohinju, na Bledu in drugod mnogo zaslužili obrtniki, trgovci in posestniki, bo nastalo v teh krajih splošno blagostanje, ki bo vir dohodkov tudi za našo oblast. Zato smatram za pogrešeno, če se tej panogi ne posveča tista pozornost, ki jo zasluži. Vemo, da se naša država trudi, da bi se pritegnil dotok tujcev na naše Primorje. Toda pozabiti ne smemo, da bodo tujci zahajali v naše kraje samo tedaj, če jim bomo nudili vse liste ugodnosti, ki jih jim nudijo druge dežele z urejenim tujskim prometom.

Končno bi rekel samo še to, da bi bilo vendar dobro, če bi ta zbornica enkrat složno glasovala. Sprejmite malenkostne manjšinske predloge in vsa zbornica bo enodušno glasovala za tako važno poglavje, kakor je to.

Dopisi.

Štajersko.

Št. Peter pri Mariboru. Cesta Št. Peter - Ložane se začne graditi in se je že razpisala oddaja za dela in sicer za prvi kos ceste. Upanje je, da bo prvi del ceste od Lorberja do Sandeja otvorjen še letošnjo jesen. »Slovenski gospodar« je prinesel v zadnji številki to novico in proučevanje zasluge posl. g. Žebota in sedanjega gerenta dr. Vebleta za to cesto (ki je še komaj 14 dni gerent). Znano je, koliko časa je SLS nas vlekla za nos s to cesto, češ, kako se trudi, da pa ne more doseči tako hitro in tolažila od dneva do dneva, ni pa niti ganila s prstom. Okrajni zastop, ki je bil vedno v rokah SLS, ni storil ničesar, tudi pod dolgoletnim gerentom g. dr. Leskovarjem ni šlo niti za korak naprej. Šele potem, ko je bila po zaslugi tov. Pucelja izvršena sprememba v okrajnem zastopu mariborskem, je novi svet pod gerentom tov. Lipovšekom storil v nekaj mesecih to, kar poprej SLS v dolgih letih ni mogla doseči. In tako pridemo sedaj končno do toliko potrebne ceste, katere gradnja se je vsled brezbrzičnosti SLS zavlačevala več desetletij v velikansko škodo ljudstva. Hvala Bogu, da niso mogli klerikalci poprej zrušiti sosveta pod prejšnjim gerentom tov. Lipovšekom, predno je zamogel spraviti cesto v proračun, ker bi bila sicer naša cesta zopet odplavala po Dravi. Sedaj pa pravijo, mi smo to napravili, kar pa jim ne pomaga nič, vsaka laž ima kratke noge.

Rogaška Slatina. Od nas se je malo čulo v listu od zadnjih volitev januarja meseca, ko je bila tako strašno vera in cerkev v nevarnosti. Toda 12. t. m. smo imeli še večjo nevarnost, ko nam je mraz docela uničil na polju in vinogradu. Kmet in bajtar se sprašujeta, če bodo ti gospodje prišli pogledat in če bodo nadoknadili škodo. Ker njim ni mraz uničil ne dnevnic in ne visokih plač, pričakujemo z gotovostjo, da bodo vse žrtvovali za nesrečne kmete. Kmet nima denarja, ne koroze, ne fižola, da bi si zopet nasadil. Ali ni sedaj vera še bolj v nevarnosti, ko preklinja kmet in bajtar, gledajoč uničene

vinograde in polja. SLS se je vsedla z obljubami h koritu in to vse na račun nevarnosti za vero. — Fr. Verbovšek.

Sv. Krištof. V noči od 11. maja na 12. maja nam je uničil mraz vinograde, povrtnino, krompir, fižol e tutto quanto. Posebno vinogradi in brajde so hudo trpeli, ker je škoda nepopravljiva. Zanimivo je, da je bila slana samo v gotovem višinskem pasu. Do približno 50 m (rel. višine) brez in višje kot 100 metrov zopet brez mraza.

Sv. Vid niže Ptuja. Rana iz leta 1926 z dne 6. in 7. avgusta še ni ozdravljena od katastrofe v vinogradih in na polju, vsled česar nam je bilo prikrajšano preko polovice na življenjskem imetju. Dohodek v vinogradu je bil popolnoma uničen, tako da je marsikateri Haložan moral s svojo familijo preko zime brez koščka kruha in krompirja preživeti. Posebno so trpeli viničarji. Shrambe živeža prazne, slabe obleke, brez zaslužka, a v hiši 3 do 5 mladoletnih otrok. Gladna in gola deca je komaj pričakovala toplo pomlad. Odrasli smo šli na delo, da si priskrbimo živeža in da prislužimo toliko, da naše dolgove, koje smo morali lansko leto napraviti radi nabave semen in nakupa življenjskih potrebščin, poravnamo. Napravili smo lepe načrte, toda nenaden mraz nam je vse podrl. Dne 12. maja 1927 zjutraj je nepričakovano mrzel mraz pobelil vsa rodna polja in vinograde in napravil ogromno škodo. Uničil krompir, koruzo, buče, fižol, sadno drevje in splošni pridelek. Vinogradi so popolnoma uničeni. Podoželsko prebivalstvo je popolnoma obupano, posebno občini Vareja in Dravce, ki živita le iz vinograda. Treba je posredovanja merodajnih krogov, da se na ta način pomaga obupnemu in bednemu prebivalstvu v Haložah. Posebno se naproša davkarijo, da ne izterjava bedno ljudstvo z davki, ker je letos tako močno obdavčeno, da še nikoli poprej. To moramo prvo priznati hvalljani stranki SLS, da je za zvišanje davkov imela velike uspehe v vladi. Kmečka poslanca tov. Pucelj in Kelemina vendar več storita za kmečko ljudstvo. — Fr. Št.

Jarenina. Dne 12., 14. ter 15. maja je našo Jarenino ter tudi vse sosedne župnije zadela strašna usoda. Mraz nam je uničil vse vinograde, ki so bolj v nizkih legah, vse sadje, pa tudi na polju je uničen ves fižol in krompir, tako da je bližajoča lakota že na pragu ali pred durmi. Ker nam pa tisti lažnjivi »Slov. gospodar« trobi v enomer, da so ravno poslanci SLS prvi zastopniki slovenskega ljudstva, trdno pričakujemo, da nam sedaj pokažejo svojo moč. Pa jaz, ki pišem te vrstice sem že čez 22 let svoj gospodar, pa še nisem dobil od njih niti vinarja pomoči, pač pa sem že izplačal precejšnjo vsoto in prosim v imenu vseh prizadetih, da nam pristopite na pomoč.

Št. Lenart nad Laškim. Dne 12. maja smo spremili k večnemu počitku ženo gostilničarko, mater 6 nepreskrbljenih otrok. Heleno Knez, v starosti 37 let. Bila je zelo

priljubljena daleč na okrog med svojimi znanci in sosedi, kar je pokazal tudi njen pogreb. Velika množica ljudstva se je zbrala na njenem domu in jo spremila na zadnji poti. V slovo ji je govoril I. P. žalostinko pred hišo in na pokopališču je zapelo pevsko društvo iz Laškega trga. Takšnega pogreba še ni bilo v Št. Lenartu, kar se ljudstvo spominja. Draga mati! v miru spavaj, dokler se ne vidimo spet. Lahka ti naj bo domača gruda. — Jakob Pušnik, Špilane, Št. Lenart nad Laškim.

Zg. Poljskava. Kako gre pri nas SLS trda, se vidi iz tega, da si ne upa dobiti pri nas ljudi drugače na shod, kakor z zvijačo. Zadnja izkušnja, ko ni bilo na napovedan shod nikogar, jih je pripravila do tega, da so se poslužili Polskavčanom toliko potrebne ceste Zg. Polskava — Sv. Areh ter pustili razglasiti, da so vabljeni vsi brez razlike strankarskega prepričanja, ker se gre za to, da se napravi načrt za to cesto. In tako se je zbralo dne 15. t. m. lepo število naših tovarišev kmetov v šoli na Zg. Polskavi. Čudili pa smo se, ko je g. posl. Falež govoril samo o politiki, o velikanskih olajšavah, ki jih je dosegla SLS in slavospev srbskim radikalom, ki silno cenijo poslance SLS, ker so smeli vedno s sigurnostjo računati na njihove glasove in je šlo za karkoli. Šele h koncu se je spomnil s par stavki ceste. Ves čas njegovega govora se je na obrazih mnogih zborovalcev kazala očitna nevolja. Tudi oblastni poslanec g. dekan Sagaj ni govoril o cesti. Ker se je g. posl. Falež nerodno podtaknil v svojem govoru na Radičem, se je prijavil k besedi tov. Lipovšek, kateremu pa sta skušala preprečiti govor posl. Falež z našim samostojno - demokratskim učiteljem v bratski slogi, kar pa se jima ni posrečilo. Bila sta silno huda, ker je Faleževe trditve ovrgel in izzval pri mnogih zborovalcih glasno pritrdjevanje. Čudili smo se tudi g. učitelju, ki je hud SDS, pa se tako vneto poteguje za klerikalce. Vidi se, da je resnica, da zasledujeta SLS in SDS iste celje — nadvlado nad kmetom.

Jarenina. V nedeljo zjutraj ob četrtna pet je začelo goret na pušči gospe Gornik v Jareninskem dolu. Rešilo se je samo konje in govejo živino ter dva voza. Šest vozov, vsi stroji in vse zrnje je zgorelo. Pripeljali so se mariborski ognjegasci z motorno brizgalno, pa rešit se ni dalo razun hiše, svinjskega hleva ter eno kopo slame. Domneva se, da je zažgal nalašč neki potepuh zaradi mraza in slane. Zavarovana je za malenkostno vsoto.

Mala Nedelja. V nedeljo 22. maja ob 3. in ob 7. uri zvečer nastopita v Društvenem domu svetovno znana komika Pat in Patachon kot milijonarja, tiskanje bankovcev. Obilo smeha! Pridite vsi!

Sv. Katarina pri Rogaški Slatini. Dne 12. t. m. je našo občino in celo okolico zadela huda gospodarska katastrofa. Hud mraz nam je uničil vse zgodnje sadeže: fižol, grah in krompir. Vse je suho in uničeno. Hudo so prizadeti nizko ležeči vinogradi, ker je ves vinski

pridelek uničen in trsne mladike čisto suhe. Ljudstvo je v stiskah, ker je lansko leto fižol slabo obrodilo zavoljo deževja in smo ga pridelali komaj za seme. Od kod bo sedaj drugo? Odpri sedaj gospoda oči in glej, kako se kmetu godi! Prosimo g. poslanca, sedaj naj odprejo srca do svojih volilcev. — Anton Kamenšek, župan, Sv. Katarina pri Rogoški Slatini.

Kozje. Kozjanska občina je dobila gerenta. Marsikoga zanima, kako je prišlo do tega ravno pred občinskimi volitvami. Evo vam: Leta 1924 so bile vložene tri kandidatne liste, naša kmetška, klerikalna in demokratska. Demokratje so svojo nazvali »gospodarska«. Izid volitev je bil: naši 32 glasov 2 odbornika, klerikalci 19 isto dva in demokratje 56 pet odbornikov. Demokratje so dobili večino. Za župana je bil izvoljen klerikalec. Nato se je pričela politična borba mej omenjenima političnima strankama. Povdariti moramo da je bila občina brez dolga in imela celo denar. Pri občinskem gospodarstvu sta se pokazali obedve stranki v pravi luči. Izdajali so občinski denar za stvari, katere niso bile potrebne, odnosno samo zato, ker je bilo v korist gospodi. Leta 1925 so izplačali graščaku Kobiju 3000 Din, država je premalo plačevala najemnine za okrajno sodišče, katero je nastanjeno v graščinskem poslopju, pa so ji priskočili na pomoč z denarjem iz občinske blagajne. Za popravilo občinskih potov so izdali velike vsote, čeravno so pota danes v še slabšem stanju kot prej. Da se je gospoda lažje sprehajala po trgu, so nasipali po trgu ob straneh fini drobni pesek kar je stalo 1000 dinarjev, a kmetške potrebe so zanemarjali. Boj med gori omenjenimi se je vedno bolj ostril. Klerikalnemu županu Podlinšekcu ni bilo prav, da je bil za občinskega tajnika demokrat Hostnik. Lepega dne ga je župan odslovil. Od tistega dne se ni vršila nobena občinska seja več. Občinsko pisarno je prestavil v lastno hišo, ima namreč gostilno, vsakdo je moral skozi gostilniške prostore v pisarno, čeravno se je plačevala najemnina za prostore v kaplaniji. Posledica odpovedi tajniku je bila tožba, katero je zastopal župan za občino brez dovolitve občinskega odbora, jo tudi zgubil, g. Hostnik se je vknjižil za terjatveno vsoto in stroške na občinsko imetje. V skupnem z vsemi drugimi dolgovi ima sedaj občina okroglo 20.000 dinarjev dolga. Ob priliki našega občnega zborra krajevnne organizacije 1. maja letošnjega leta se je po programu naše stranke zahtevalo od takratnega našega pristaša, da poda poročilo o gospodarskem stanju občine. On je izjavil, da ni na to pripravljen. Prisotvoval je občnemu zboru tudi župan, misleč, če bom sam zraven, si ne bodo upali spraviti te točke na dnevni red. Strankin poročevalec dr. Anton Novačan je nato po kratki debati predlagal, da se ta stvar preloži na prvo sejo krajevnne organizacije. Posledica tega je bila, da je župan zaprosil za razrešitev županskih poslov. To se mu je hitro ustreglo. Do danes še nima občina proračuna za leto 1927. V tem

novem sosvetu je ostal sam župan, za gerenta pristaš klerikalne stranke, ostali so v sosvetu stari odborniki, razen treh od demokratske stranke, katere je nadomestil z dvema od SLS in enega od SDS, tako da imajo klerikalci večino. Od naše strani je v sosvetu samo eden. V slučaju kakšne obremenitve davkoplačevalcev bomo vlagali proteste na merodajne oblasti, da se bomo branili izkoriščanju od katerekoli strani. — Tukaj imate tovariši poučno sliko, kako se morate varovati gosposkih strank, da ne zagospodarijo že v občinskih odborih proti vam. Ob volitvah se vam gosposke stranke dobrikoajo, ako enkrat dobijo v roke oblast, takrat pa s korobačem nad vas v obliki občinskih doklad in drugih obremenitev. Zato je zadnji čas, da mislite z lastnimi možgani ter zagospodarite sami, brez različnih gosposkih ljudi.

J.

SVILENE RUTE najnovejše vrste najcenejše pri Fr. Pavlin, Ljubljana, Gradišče šte. 3.

Kranjsko.

Lesce. Kakor je bilo razvidno iz vseh dnevnih časopisnih poročil, da bode dne 17. t. m. blejski most zaprt, in še bolj po uradnem poročilu blejskega cestnega odbora, smo si mislili za prvi hip, da se pričnejo uresničevati Srnceve zaobluge za novi most Lesce-Bled in da se isti prične graditi. Vse je bilo že veselo krasnega novega mostu. Pa glej spaka. Ko izprašujemo nadalje, kaj bo, ko se vozi les, pravi eden od mož gerentskega sosveta, da popravijo most, ki ga je zgradil konzorcij privatnikov. Res lepo se dela, kar vladajo gerentje SLS pri cestnih odborih. Toliko vpitja ob ministrovanju g. Srnceca o milijonih. Sedaj se pa popravlja ona ukleta brv privatnikov, ki bode najbrž še dolgo služila. Koliko je denarja že zletelo. Za načrt 10.000 Din, 26.000 Din odkupnine konzorciju plačati stroške advokata, komisijski ogled. Konec konca vseh uspehov SLS je ta, da so cestni odbori približno za skoraj 50.000 Din lažji. Edino g. Berec iz Zagorice pravijo, da je dobil posla in baje pripravlja novo sodavičarsko obrt, tudi zgradi novo pivovarno. Že zbira podpise in pravijo, da ga bode za to glava bolela. Bati se ni ne sodavičarjem, ne založnikom piva, še manj pa konzorciju. Mi mu že naprej čestitamo.

Sv. Duh pri Stari Loki. Klerikalci razširjajo med ljudmi veliko sovražstvo do pristašev svobodnega kmetško-delavskega gibanja. Tako se je zgodilo na Veliko nedeljo, da je neki Ignac Langerholz, pristaš klerikalne stranke, nahrulil našega tovariša Kovača ter mu pljunil v obraz, češ, da je »samostojnež« in da dela tvrdki Heinricher škandal. Naš tovariš je obdržal mirno kri kot pameten in trezen človek. Podobni slučajji se nam javljajo tudi od drugod.

Borovnica. Kakor skoro vsaka, tako je tudi naša občina morala

pretrpeti v svetovni vojni 1914—18 težko izgubo, ker 46 mož in fantov se ni več vrnilo iz bojnih poljan k svojim dragim, ostali so tam, pokrila jih je mati zemlja za vedno. Da bi pa ti junaki, ki so prelili svojo junaško kri za osvobojenje naše mile domovine, ne zapadli pozabljenju, smo jim postavili skromen spomenik, katerega odkritje se je vršilo v nedeljo 8. maja t. l. Proslava se je izvršila na najbolj svečan način, za kar gre zahvala predvsem pripravljalnemu odboru za njegov trud, nadalje Zvezi slov. vojakov za dovršitev programa ter vsem darovalcem, kateri so pripomogli z raznimi darovi izpolniti to plemenito željo vseh občanov. — Spomenik stoji sredi vasi ter je s tem pridobila naša vaša novo, lepše lice. — Ta dan, dan spomina na vse ono težko in globoko, razmišljal sem tudi, ali so se uresničile sanje teh junakov razen osvoboditve domovine tudi sanje o boljši bodočnosti našega kmečko - delavskega ljudstva? Zaenkrat ne! O, ko bi ti mučeniki, možje kmečko - delavskih žen in sinovi kmečko - delavskih starišev vedeli, kako plačujejo, današnji vladodržci v kateri družbi se nahajajo tudi naši lažidemokrati in klerikalci, njihovo junaštvo! Vstali bi in obrnili kopje — drugam. — Namesto da bi mu dali sredstev za dostojno življenje, ga brezobzirno izmozgavajo potom velikih davkov na eni in potom nizkih plač na drugi strani, tako, da se ga polšača že obup za obstanek. Sistem, po katerem vladajo, se mora gnusiti vsakemu socialno čutečemu človeku, ker se ne sramuje niti tega, da izpreminja kri padlih v zlato. — Vojna jim prinaša vedno profit in vsled tega se že zopet pripravljajo na novo krvoprelitje. — Njim še ni zadosti bede in žalosti, oni jo hočejo še več in to za ceno naših življenj. — Kedaj bo tega konec? Popreje nikakor ne, dokler ne prevzame oblast kmet in delavec sam v svoje roke, ker le ta dva vesta in čutita kakšne »dobrete« jima prinaša boj človeka s sočlovekom. — Zato kličemo: Spomenik, ki smo ga postavili, naj nam ne bo samo spomin na drage padle, temveč tudi resen opomin, da moramo za vedno pretrgati vezi z dosedanjim gosposkim sistemom, s tem, da gremo vsi pod kmetško - delavsko zastavo, katere edina nam jamči za bodoči svetovni mir, ker le v miru je mogoč napredek, napredek pa prinaša blagostanje. — B.

Poljanska dolina ob Kolpi. Cenjeno uredništvo »Kmetškega Lista«. Dolgo se nisem oglasil radi prevelikega dela. Vseeno me veže dolžnost, da napišem par vrstic. Nekdo se jezi na zadnji dopis iz Predgrada. Ne vidim vzroka njegovi jezi, ker huje še pride, ako se ne poboljša, in ne uredi pri združgi vse kakor treba. Ako želi podpis dopisnika, bo dobil ne samo enega, ampak petdeset. Mi želimo mir in red, ker drugače nastane velika zmota, katere bo imela težke posledice. Toliko na znanje dotičnemu in v premislek. — Tu se bje tudi grozna borba za občinske volitve. Večina starih odbornikov bi bili radi nositelji list, da bi ja prišli v

odbor ali za župana, ampak volileci so zdaj tukaj dosti zreli in vidijo, da nam ni prinesel zadnji odbor nič kaj dobrega, zato, možje in fantje, previdnost, da vam ne bo spet žal! Vsa čast gre Kovačevčanom in Deskovčanom, da so se zavzeli za cerkev sv. Antona, podružnico Sv. Jožefa, in cerkvico lepo popravili. Postavili so 2 zvonca v nov stolp in 11. maja so slavno zadoneli. Glas se daleč okoli čuje. Toda naša fara lepa farna cerkev brez cerkvenega odbora, brez mežnarja, brez organista, zadovoljna z enim malim zvončkom, kateri je ostal po milosti stare Avstrije, kako bo vam »lepo« sprejet naš stari in častitljivi dostojanstvenik prevzvišeni škof 20. maja. Kaplan je dober agitator za SLS. Pri zadnjih volitvah si je izbral g. Miheliča in zdaj pa g. Budalo. Lepa stvar. G. župniku ne zamerimo. Kaj pa s kalavarjo, možje, ali ne znate, da je že čas, da se popravi to, kar so naši stari predniki težko skupaj deli? Z lepim in tovariškim pozdravom na vse naročnike »Kmetškega lista«. Naročnik.

Blatna Brezovica pri Vrhniki. Časopisi zadnje čase obširno pišejo o bližajočih se občinskih volitvah in opozarjajo volilce na važen gospodarski pomen teh volitev. Tudi naš g. župan si že več mesecev gladi pot za te velepomembne volitve in je že v drugič sklical svoje zaupnike na tozadevna posvetovanja. G. župan se nikakor ne strinja s tem, da bi nekatere vasi postavile svoje kandidatne liste, on hoče imeti eno samo skupno listo, kakor je bilo dosedaj v navadi. Posebno mu ne ugaja, da bi v bodoče vas Verd ne imela več 5 občinskih odbornikov. Med vsemi volitvami so za nas kmete občinske volitve najpomembnejše, ker so gospodarskega in ne političnega značaja. Le, če bomo imeli v občinskem odboru trezno misleče možje in ne kimovce, ki bi se ne obnašali na povelje gotovih strankarskih prvakov kakor možiček na vrvcu — zamorejo vasi doseči kakke koristi. Če pa ne bomo izvolili pravih mož v ta odbor, se nam bodo pa gotovi mogotei še nadalje smejali. — Kmetje, zdramite se iz spanja politične zaslepelosti in ne volite več v prihodnji občinski odbor istih mož, katere vam bodo vsiljevali politični agitatorji, ampak tiste, ki mislijo s svojimi lastnimi možgani in da ne bodo pri sejah samo kimali. Naša vas se je že odločila, da bode postavila svojo kandidatno listo in bode vsled tega v prihodnjem občinskem odboru imela najmanj dva resna odbornika in ne kimovca. Upamo, da nas bodo v tem posnemale tudi druge vasi, ker se napolned zamorejo vse vasi združiti skupno v eno samo »gospodarsko listo«. Ta naš dopis naj služi vsem vasem v trezno in resno premišljevanje. — Kmetje.

Iz Žabnice. Poročil se je vrli član in odbornik »Društva kmetških fantov in deklet v Žabnici« Franc Jenko, posestnik iz Pevna, s članico gđc. Minko Cof iz Dorfarjev. — Nadalje se je poročil član istega društva Anton Porenta, tesarski mojster in gostilničar v

Stari Loki z gđ. Pavlo Šifrarjevo iz Stražišča. — Novoporočencem iskreno čestitamo in želimo obilo sreče. — Odbor.

Dvorska vas pri Vel. Laščah. Večkrat se čita v SLS časopisih o šoli v Dvorski vasi. Seveda v popolnoma napačni luči. Naj javnost zve tudi čisto resnico o nastanku in sedanjem obstoju te šole. Požrtvovalni možje so zaprosili na pristojnem mestu ustanovo nove osnovne šole v Dvorski vasi. Oblast je razpisala komisijski ogled dne 15. marca 1926. Zakonito upravičeni glasovalci so se izrekli, 23 glasov za šolo in 20 glasov proti šoli, glasovanja se zdržal 1. Na podlagi tega je g. minister prosvete izdal odlok z dne 19. maja 1926, da se šola v Dvorski vasi ustanovi. Županstvo občine Sv. Gregor se je pritožilo na državni svet. Pritožba je bila odbita dne 21. decembra 1926. Tako je postala šola v Dvorski vasi pravomočna. Pouk se je začel v začetku šol. leta 1926—1927 v začasnih učilnicah v privatnem stanovanju, ter je obiskovalo 23 otrok iz Dvorske vasi in Škrlovice, ostalih 48 otrok stariši niso hoteli pošiljati v novo šolo, vsled strastne protigatitacije proti šoli. Vsled napačnih poročil je minister začasno ukinitel pouk in dograditev šole. Ko bo minister videl uradne ugotovitve, bo takoj ukazal nadaljevati zidavo nove šole, ki je do mala že zgotovljena in zopet otvoriti pouk. Stroški za šolo so bili sledeči. Krajnemu šolskemu svetu pri Sv. Gregorju je naročeno, naj takoj najame posojilo 280.000 Din. To se pravi; občino bi stala šola v Dvorski vasi 280.000 Din. Ta vsota je razmeroma za to občino zmagljiva ob 20-letnem odplačevanju, posebno ker ima občina kot letni dohodek občinski lov okrog 17.000 dinarjev. Gotovi ljudje so organizirali pohod na srezko poglavarstvo s 26 možmi z motivacijo, »da protestirajo proti šoli v Dvorski vasi, da pa so vsi za novo šolo pri Sv. Gregorju«. Srezki poglavar je razpisal istotako komisijski ogled pri Sv. Gregorju. Komisija je ugotovila pri obstoječi šoli skrajno zanemarjenost učnih prostorov, ugotovljeno je bilo, da ena soba sploh ni sposobna za pouk. Sklenilo se je, da se zasilno popravi z zneskom 15.000 Din, ker je bila vsa komisija in obč. odbor enoglasno za popravilo. Pri glasovanju za zidavo ali proti zidavi nove šole pri Sv. Gregorju je bilo 9 obč. odbornikov proti zidavi nove šole in 7 obč. od-

bornikov za zidavo. Inženier od Gradbene direkcije je ugotovil, da mora nova šola biti zgrajena do leta 1931 in bo stala nad 460.000 Din. To je skoro še enkrat toliko, kot šola v Dvorski vasi. Sitno poglavje je posebno občinski proračun obč. Sv. Gregor, o katerem je predvideno za šolo v Dvorski vasi okrog 23.000 Din. Pod težkimi okolnostmi je prišel proračun pod streho, ampak za šolo v Dvorski vasi se je črtalo postavko 23.000 Din, ter pride v poštev za letošnja le nova šola pri Sv. Gregorju. Za Sv. Gregorsko novo šolo in nje zdrževanje, se pobira v letu 1927 350 odst. naklade na vino (od 30. marca dalje) 300 odstotkov najemninskega in 450 odstotkov direktnega davka. In to vse za Sv. Gregorsko novo šolo; a šola v Dvorski vasi naj plačujejo Dvorjanci sami, da jih tako vzame vrag. Kje je občinska enakopravnost?

Velika izbira raznega perila, modnih bluz, nogavic, kravati itd. se dobe po nizkih cenah pri I. G. N. ŽARGI, Ljubljana.

Naši shodi.

Sestanek krajevne organizacije Dobropolje se bode vršil v nedeljo dne 22. t. m., to je v nedeljo po prvi sv. maši v gostilni pri gosp. Štihu. K obilni udeležbi vabi odbor. Poročal bo tovariš minister Pucelj o bodočih volitvah in o političnem položaju.

Shod v Sečovi pri Rog. Slatini. Pri nas smo imeli v nedeljo 15. maja v gostilni pri tov. Čebularju (Kozolu) lep in živ shod, katerega so se udeležili vsi naši dobri pristaši iz bližnje okolice. Opazili smo tudi gospodinje ter lepo število žensk in moške mladine. Shod je otvoril tov. Španiček in dal besedo tov. dr. Novačanu, ki je temeljito razpravljal o zunanji in notranji politiki naše države, razložil program Slov. Kmetijske stranke. Po zaključnem shodu je prebral tov. dr. Novačan navzočim še kratko povest, kar so vsi, posebno mladina, z navdušenjem sprejeli. Tako je treba po resni razpravi o resnih predmetih podati ljudstvu še nekaj lepega, kar si udeleženci najbolj zapomnijo.

Shod v Kozjem. Na dan prvega majnika smo imeli v Kozjem občni zbor treh organizacij Slov. Kmetijske stranke. Predsedoval je sestanku tov. Jevšnik, poročilo o položaju pa je podal tov. dr. Novačan.

V Sladki gori se je vršil v nedeljo dne 15. maja shod Slov. kmetijske

stranke. Ob lepi udeležbi starih zvestih in novih pristašev je otvoril shod tov. Nunčič, poročilo pa je podal tov. dr. Novačan. Kakor veliki del šmarskega okraja tako je tudi sladkogorsko župnijo občutno oškodovala slana treh ledenih mož - ledenjakov. Osmojen je po mrazu fižol, uničen krompir in oškodovan po vinogradih vinski trs. Obupni farani zama pričujejo pomoči od klerikalnih oblastnih in državnih poslancev, a o demokratu Perkoviču po volitvah nihče ničesar ne sliši in ne ve. Ljudstvo odpira oči in uvideva, kaj bi lahko v dnevih nesreče storili zanj poslanci Slov. Km. stranke, da jih je volilo! Toda ni še prepozno. To je pokazal krasen shod, ki ga je zaključil tov. Nunčič, nakar so se udeleženci zadovoljni razšli.

Kmetovalci iz Laškega in okolice pozor! V nedeljo, dne 22. t. m. ob pol 9. uri dopoldne se bo vršilo v šoli v Laškem posvetovanje in predavanje glede organizacije prodaje in uporabe odvišnega mleka v laški okolici. Pride mlekarški strokovnjak iz Ljubljane. Kmetovalci in gospodinje, ki ne morete mleka primerno prodati v Laškem ali drugod, se vabite, da se zanesljivo udeležite posvetovanja, pri katerem se bode ugotovilo, kako bi bilo mleko najbolje vnovčiti. Razmotrivalo se bo o zbiranju, pohranjevanju in ev. odpošiljanju svežega mleka, o izdelovanju joghurt-kislega (bolgarskega zdravilnega) mleka za kopalnišča, o izdelovanju finega čajnega masla itd. Wernig, kmet. referent.

Razne politične vesti.

Radić o Slovencih. Za veliko časnikarsko agenturo »Euro-press« je napisal Stjepan Radić povodom konference državnikov Male antante obširen članek o Jugoslaviji in njeni zunanji politiki. Ta članek so objavili tudi največji evropski listi. V tem članku govori Radić takoj spočetka tudi o Slovencih. »Pašič«, piše Radić, »ki je vteleševal vso jugoslovansko zunanjo in notranjo politiko, ni razlikoval Slovencev od Slovakov in se ni niti najmanj brigal za velevažno okolnost, da Slovenci sicer nimajo lastne zgodovinske tradicije, pač pa imajo zelo visoko razvito in razširjeno literaturo in tako splošno civilizacijo kakor njihovi srenejši sosedje v Švici in Avstriji. Dejansko je pomen Slovencev za jugoslovansko državo vsaj trikrat tako velik kakor je nji-

hovo število.« — To je napisal o Slovencih tisti Radić, ki ga naši liberalni in klerikalni bedačiči proglašajo za največjega sovražnika Slovencev! In tega Radić ni napisal za kakšen zakoten listič, ampak članek, v katerem stoje te besede, je izšel v največjih listih, ki jih bere svet! To se pravi delati propagando za Slovence v inozemstvu, ne pa tisto čvekanje kot smo ga pri nas vajeni. A še na nekaj bi opozorili naše bralce: Ali ni čudno, da največji listi, kakor je n. pr. dunajska »Neue Freie Presse«, priobčujejo članke, ki jih napiše Štefan Radić, katerega pa naši politični »bogovi« proglašajo za »neumnega« in za »neresnega«? Mi bi skoraj rekli, da tudi Žerjavu ali pa Korošcu ne bi škodovalo, če bi bila tako »neumna« ali »neresna« kakor je Radić!

Le po framazonih, kar po njih! Ker se bližajo občinske volitve, je moral »Domoljub« hitro privleči na dan novo strašilo za kmete. Dolgo je gruntal in iskal. Najprej je mislil na znanega »hudiča«, toda tega se že nobena kofetarca več ne boji, torej ž njim ni nič. Po dolgem uganjanju pa se je spomnil na »framazone« ali »frajmavrere«. Te nesrečne ljudi je opisal zadnji »Domoljub« kot silno nevarne zverine, ki menda poštene kristjane kar pri belem dnevu žive trgajo. V Slovenijo bo prišla menda kar cela ruska vojska samih framazonov, ki bodo vse kristjane pocmokali kakor prašiči buče. Ta nevarnost pa se da preprečiti, če bodo kmetje pridno in ubogljivo volili SLS! Tako neka-ko stoji v »Domoljubu«. Mi pa vemo nekaj drugega. V nekaterih krajih po deželi je nekaj lektorjev, ki prodajajo svoje blago od sejma do sejma. Mogoče se bo našel kakšen lektor, ki bo začel izdelovati »framazone« iz lecta, komad po dva ali tri dinarje. To bi šlo, takšno blago in kako bi se ljudje smejali! Mogoče nas kdo uboga. Na vsak način bi lepo zaslužil. O resnih ljudeh, kakor so naši kmetje, pa upamo, da se bodo tega framazonovega strašila ravno toliko bali kakor slamnatega moža na njivi.

Kdo naj odločuje pri občinskih volitvah? Kolikor bolj se bližajo občinske volitve, toliko bolj se bije boj o tem, kdo naj pride v občinski odbor in še hujši boj o tem, kdo naj postavlja kandidate za odbornike, ali SLS ali demokrati. Mi pa pravimo: V kmečkih občinah nimajo niti esesariji niti demokrati kaj iskati, ker so eni in drugi gosposka

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun poštno hranilnice št. 14257

reg. zadr. z neomej. zav.

Brzojavke „KmetSKI dom“. Telefon št. 2547

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1, pritličje

Daje:

Posojla na vknjižbo, proti poročtvu ter zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Obrestuje

vloge na knjižice

6%

brez od-povedi

čistih

Večje stalne vloge in vloge v tekočem računu po dogovoru.

Preskrbuje: Kavcije, inkase, srečke in vrednostne papirje ter čeke in nakaznice (nakazila) na druga mesta.

Uradne ure:

Vsak delavnik od 8.—12.1/2, in od 3.—4.1/2.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Podružnica v KAMNIKU na Glavnem trgu.

Novice in razno.

Vsem naročnikom, ki zadnje čase reklamirajo, da lista v redu ne prejema, javljamo tem potom, da smo ustavili list vsakomur, ki ga ni plačal do 30. aprila. — Upravništvo.

Trgovinska pogodba med našo državo in Anglijo podpisana. Dne 12. t. m. sta angleški zunanji minister Chamberlain in jugoslovski poslanik v Londonu M. Gjuričić podpisala jugoslovsko - angleško trgovinsko pogodbo, ki je bila nedavno sklenjena med delegacijami obeh držav. Pogodba bo v prvih zasedanjih predložena v potrditev.

Pogozdovanje. Ministrstvo za šume je odobrilo večje svote za pogozdovalne namene; za pogozdovanje Krasa so določili znesek 440.000 Din, posebej za Bosno in Hercegovino 2,600.000, za nasade 820.000 Din.

Zakonska uredba v novem železniškem programu. V finančnem odboru je bila sprejeta 12. maja uredba o železniškem programu, ki se naslanja na sklepe svoječasne železniške konference. Na podlagi te uredbe se bo v Sloveniji najprej gradila proga Krapina—Rogatec, dočim pridejo proge Št. Janž—Sevnica in Kočevje—Sušak kasneje na vrsto.

Materinski dan. V nedeljo dne 15. t. m. se je vršil po vsej Jugoslaviji Materinski dan, ki ga je priredila Zveza ženskih društev. Dnarna sredstva, ki so jih društva ta dan nabrala, se bodo vporabila za siromašne otroke in revne matere. Ta dan so se obdržala različna predavanja itd.

Glavni odbor za obdelovanje barja v Ljubljani ima sedaj svoje uradne prostore na Turjaškem trgu (Marksovem trgu) številka 3, poslopije Kmetijske družbe, I. nadstropje preko hodnika. Uradne ure za stranke so vsako sredo in vsako soboto od 11. do 12. ure dopoldne.

Plačevanje davčnih zaostankov z 20% priznancami. Na vprašanje mnogih naših pristašev, kdaj bodo davkarje sprejemale 20% bone za davčne zaostanke, sporočamo, da bo minister za finance predpisal natančnejša navodila za izvrševanje te zakonske odredbe in ko bodo davkarje ta navodila dobile, bodo morale sprejemati bone, kakor zakon predpisuje.

Potres v Beogradu in v Srbiji. V noči od nedelje na ponedeljek, okoli 3. ure zjutraj, je prebudil Belgrajčane iz trdnega spanja močan potresni sunek. Ljudje so preplašeni bežali iz hiš. Prvemu sunku je sledilo še nad 30 streslajev, ki pa niso napravili znatne škode. Potres so čutili tudi po mnogih drugih srbskih mestih. Človeških žrtev ni bilo.

Redni občni zbor konjerejskega društva za ljubljansko oblast se vrši dne 25. maja t. l. ob 11. uri dopoldne v dvorani Kmetijske družbe v Ljubljani na Turjaškem trgu.

Velika tatvina v Ljubljani. Neznana tatvica je ukradla 92-letni starki Mariji Dolenc dve hranilni knjižici na 27.000 dinarjev in 1200 dinarjev gotovine. Starica je vdova po železničarskem čuvaju in je ce-

lo življenje zbirala krajcerje in varčevala. Na sv. Servaca dan je odšla od doma za eno uro in med tem časom jo je okradla neznana tatvica.

Pazite na otroke. V torek 10. t. m. je padel v posodo vrelega luga štiriletni Alfonz Jageman, sinček vdove mestnega delavca v Ljubljani, ker so samo za trenutek pustili otroka samega.

Lovski blagor. Krasnega ruševca je ustrelil pretekli teden naš tov. Anton Cerar iz Kamnika.

Ledeni možje. Sv. Pankracij in njegova zaveznika so letos pošteno opravili svoje delo. Burjo, mraz in slano so nam skuhal. Ljudstvo jih je krstilo s pravim imenom, ko jih je nazvalo ledene možje.

Samomor se ni posrečil. Dne 3. maja je skočila v Mariboru v Dravo 18 letna punca v samomorilnem namenu. Ko so jo valovi objeli, je začela na vse grlo klicati na pomoč. S težkim naporom sta jo rešila plavarski mojster Cirer in njegov brat.

Obsojen urednik. Urednika nemškega socialističnega časopisa »Volksstimme«, ki izhaja v Mariboru, je tožilo 28 duhovnikov radi nekega članka, v katerem je očitel duhovščini, da je ob priliki nekkih demonstracij v Mariboru streljala med ljudstvo. Pretekli teden se je vršila tozadevna obravnava pred mariborskim sodiščem. Uredniku se dokaz resnice ni posrečil in je bil obsojen na 3 mesece zapore in 2000 Din kazni.

Nesreča z motorjem. G. Josip Kavčič se je preteklo soboto peljal z motorjem iz Maribora skozi Bresternico. Blizu gostilne Bruderman se je zaletel v gostilničarja. Pri tem sta zadobila oba težke poškodbe in so pripeljali oba v bolnico.

Vlom v Brežicah. Preteklo soboto ponoči sta vlomila dva neznanca tatova v vilo zdravnika dr. Gerloviča v Brežicah. Odnesla sta razne predmete v skupni vrednosti 2573 Din.

Lakota v Hercegovini. Hercegovina je strahovito trpela vsled lanskega potresa in poplav. Posledica tega je, da ljudje nimajo ne obleke, ne živil in tudi ne denarja, da bi si jih nabavili. Javljajo že slučaje, ko so ljudje od lakote umrli. Vlada je za prvo pomoč določila podporo 8 milijonov dinarjev. Tudi Rdeči križ pripravlja pomožno akcijo.

Italijanski kralj v Trstu. Dne 24. t. m. bodo odkrili v Trstu velik pomorski svetilnik. Svečanostim bo prisostvoval tudi »pravi« italijanski kralj. Nekronanega kralja Mussolinija ne bo zraven.

Srečen Rus. Bivši ruski polkovnik Mustafin, ki je živel zadnja leta v zelo skromnih razmerah v Ljubljani, je dobil te dni iz Švice obvestilo, da mu je neki tam umrl sorodnik zapustil 9 milijonov švicarskih frankov, ali 90 milijonov dinarjev.

Ponesrečena letalca? Dva drzna francoska letalca sta hotela prele-

TEDENSKI KOLEDAR.

- 22. maja, nedelja: Julijana.
- 23. maja, ponedeljek: Deziderij.
- 24. maja, torek: Janez.
- 25. maja, sredo: Urban.
- 26. maja, četrtek: Vnebohod.
- 27. maja, petek: Ivan S.
- 28. maja, sobota: Viljem.

SEJMI.

- 22. maja: Št. Lambert, Loka.
- 23. maja: Vrhnika, Vinica, Sv. Jurij ob juž. žel.
- 24. maja: Nova vas, Sv. Filip v Varečah, Ljutomer.
- 25. maja: Št. Gotard, Mengeš, Podvelb, Svibno, Rogatec, Svetina, Vitanje, Slivnica, Sv. Lovrenc v Slov. gor.
- 27. maja: Žužemberk.

VREDNOST DENARJA.

Za 1 dolar	Din 56.72
Za 1 liro	Din 3.06
Za 1 avstr. šiling	Din 8.—
Za 1 češko krono	Din 1.68
Za 1 franc. frank	Din 2.22
Za 1 zlato marko	Din 13.48
Za 1 švic. frank	Din 10.93

teti veliki ocean iz Pariza v Newyork. Za to pot bi rabila le 30 ur. Pretekli teden sta se dvignila z aeroplanom v Parizu, toda do danes še nista dospela v Ameriko. Z gotovostjo se sumi, da sta na morju ponesrečila.

Za 27 milijard dinarjev škode je napravila dosedaj poplava največje severoameriške reke Misisipi. Človeških žrtev je bilo okrog tristo. Tudi za bogato Ameriko je tako velika škoda občutljiva.

Koliko je vreden nos lepe deklice. Pri nesreči z avtobusom je odbilo mladi Parižanki, ki se je preživljala kot uslužbenka v modni trgovini nos. Tožila je avtodružbo za odškodnino in sodišče ji je priznalo čedno vsoto 325.000 frankov. S to doto bo punčka bržčas še vseeno našla ženina tudi z zmečkanim nosom.

Vložne knjižice za marljive učence. Kakor poročajo iz Beograda, dobe koncem letošnjega šolskega leta odlični učenci osnovnih šol knjižice poštne hranilnice. Vsaka knjižica se bo glasila na 100 Din. Po pravilniku ministrstva prosvete se prva vloga 100 Din ne sme izplačati vlagatelju, dokler ne dovrši 21 let starosti. V slučaju smrti mladoletnika pripade hranilna knjižica starišem; ako teh ni, bratu ali sestri, če pa tudi teh ni, se mora knjižica vrniti.

Smrtna nesreča trapista. Trapisti pri Banjaluki v Bosni so poleg svojega samostana v zadnjih dveh letih zgradili veličastno novo cerkev. Slikanje cerkve je bilo poverjeno trapistu bratu Egidiju. Prošlo soboto, ko je delal na visokem odru, se je mahoma prelomila deska na kateri je stal. Brat Egidij je padel z velike višine na kamenita cerkvena tla in obležal na mestu mrtev.

Strela ubila dva delavca. V Vojvodini je divjala prošlo sredo silna nevihta. V bajto, kjer so delavci zaposleni pri čiščenju vodnega kanala, iskali zavetje pred ploho, je udarila strela in ubila 2 delavca.

stranka! O tem, kdo naj postavlja občinske moze, za nas ni nobenega dvoma: Postavljajo naj jih kmetje sami! Če že hočejo, naj le vprašajo kmetje tu ali tam domačega župnika ali učitelja za svet, neobhodno potrebno pa to ni! Da bi se pa dali kmetje komandirati do koga, kaj in kako naj volijo in koga naj volijo, to gre pa vendar že predaleč in tega mora biti konec! Kakšno naj bo občinsko gospodarstvo na kmetih, o tem ne stoji niti v malem niti v velikem katekizmu prav nič, ampak je to stvar kmetov samih! Še mnogo manj pravice pa se ima vti-kati v čisto kmetske zadeve poslovna mestna gospoda. Kmetje, zavedajte se enkrat svoje lastne moči in veljave! Le ne dajte se komandirati, prav od nikogar se ne dajte! Vaša stvar je, da odločujete, ali boste zidali kakšno novo poslopje, ne pa stvar župnika ali učitelja. Vaša stvar je, da odločujete po svoji pameti in ne po komandi župnika ali učitelja ali kakšnega liberalca ali klerikalca, kje boste napravili kakšno občinsko pot ali pa koliko boste določili za reveže. Vzemite si naš nauk k srcu in videli boste, da bo tako prav. Le nikogar se ne bojte, ker vam pod milim Bogom nihče nič ne more, če živite tako, kakor zapovedujejo božje in državne postave. Ni pa zapisano v nobeni teh postav, da morate voliti tako, kakor vam bi še vedno rada komandirala liberalna in klerikalna gospoda. Le krepko na noge za kmečko komando!

Zapomnite si! Kmetje, zapomnite si sledečo veliko resnico: Ni res, da je vera v nevarnosti! Vse cerkve so odprte, povsod se neovirano mašuje in poučuje krščanski nauk. — Ni res, da je narod v nevarnosti. Vsak lahko govori in piše v svojem jeziku, kolikor ga je volja. Res pa je, da je v nevarnosti kmet in kmečki žep, in pokvarjena liberalna in klerikalna gospoda se kar trese od strahu, ker dobro čuti, kako leze komanda nad kmeti iz rok!

»Disciplina«. Na ta članek v »Domoljub« nam je poslalo več pristašev SLS naslednji odgovor, ki jasno pokaže mišljenje našega kmetskega ljudstva. Odgovor se glasi: »Kdor je mož beseda, ta besedo tudi drži. Res je. Toda kdo je mož beseda, ali morda poslanci SLS. Sto in stokrat obljublja SLS in da besedo kaj je in kaj bo šele naredila za ubogega kmeta, a ko pridejo do oblasti, je prva briga plače, potem službe za strankine šarže, a za kmeta, za narod in skupnost — figa. Volilci vam ne dajemo besede, mi vam damo samo zupanje za čas in ga smemo zopet vzeti nazaj kadar hočemo, ker se čutimo svobodni državljani in ne vaši sužnji. Mi ne menjamo prepričanja, niti se levimo, ampak sedaj smo se šele prav prepričali, da ste vodilni ljudje SLS najbolj krščanskih besed, a najbolj paganskih dejanj. Zora puca, bit će dana. Eden za več bivših volilcev SLS.

Pri nakupu testenin zahtevajte vedno in povsod samo »PEKATETE«, ki prekašajo po okusu in kakovosti vse druge!

Tritisoč javnih zborov je obdržala angleška delavska stranka letos 1. maja v znak protesta proti zakonu o strokovnih organizacijah, kateri omejuje pravico štrajka in druge delavske pridobitve.

Predavanje o hmeljarstvu. Dne 1. maja je predaval o hmeljarstvu v Trebnjem in Veliki Loki nadučitelj v p. Lojze Liliija. Zanimanje za hmeljarstvo je veliko, treba je dolenskim hmeljarjem le strokovnega pouka. Predavanja g. Liliije so zelo poučna in smo mu prav hvaležni za njegov trud.

Ogromen požar na Madžarskem. V mestu Körös-Meszö na Madžarskem je izbruhnil pred tednom ogromen požar, ki se je radi hudega vetra v bliskovito naglico širil na vse strani. Gasilci so bili proti ognju brez moči. Gorelo je vso noč in šele proti jutru je uspelo požar udušiti. Zgorelo je 120 hiš; več oseb je našlo strašno smrt v plamenih. Skoda je ogromna.

Zalostna tragedija izseljeniške rodbine. Rudar Kalafatović je bil prišel v Francijo s svojo famijlo. Med zakoncem je prišlo do hudega prepira, ki je končal s tem, da je udaril Kalafatović svojo ženo z mesarskim nožem ter jo težko poškodoval, umoril svoja dva otoka in se obesil.

60 mehikanskih roparjev ubitih. Vladne čete so naletele na roparje, ki so izvršili zločinski napad na vlak. Med vojaštvom in roparji se je razvil srdit boj, ki je trajal več ur. Končno so se roparji umaknili. Na bojišču je oblezalo 60 članov tope in 9 vojakov.

Strahovita nesreča v ameriškem rudniku. V bližini Johnstona v Ameriki se je v rudniku Ehrenfield dogodila katastrofalna nesreča. V rudniku se je vnel plin, vsled česar je 300 rudarjev odrezanih od sveta. Do sedaj še niso rešili nobenega od ponesrečencev in ni upanja, da je kateri še pri življenju. V Johnstonu živi veliko Slovencev.

Radio-aparati na ladjah finančne straže. Na ladjah finančne straže se uvedejo v kratkem v svrhu intezivnejšega pobiranja tihotapstva radio-aparati.

Ciganska šola je bila ustanovljena pred nekoliko meseci v Užhorodu na Češkoslovaškem. Poslopje so zgradili cigani deloma sami, vsled česar ga smatrajo takorekoč za svojo last. Napredek v šoli ciganskih otrok je prav zadovoljiv. Predvsem se morajo navaditi mali cigani na telesno snažnost. Vsako cigance se mora vsak dan v šoli pošteno umiti, enkrat na teden pa skopati. Poučuje se v ciganskem in češkoslovaškem jeziku. Da se šola otrokom tembolj priljubi, jih uče peti in igrati na violino, za kar kažejo velik talent. V južnih delih naše države bi bilo potrebnih na stotine takih šol.

Listnica uredništva: Dopis iz Majšperga radi tiskovnega zakona ne moremo priobčiti.

Uničujoč mraz in slana.

Naša dežela je bila lansko leto strahovito prizadeta od poplav in neurij. Nekateri kraji, kakor Žiri, Polhovgradec, Ločnica itd. so bili povsem uničeni. Prebivalstvo je osiromašilo in skoro je pričel glad trkati na vrata. Izredno mila pomlad je obetala nekaj ozdravljenja in zboljšanja. Toda pretekli petek je nenadoma pobelila slana vsa polja in popolnoma uničila pomladanske posetve in vinograde. Skoda gre v milijone. Krompir, fižol, koruza, orehi, mladi poganjki dreves in trt, sadje, vse je uničeno. Pozivamo oblasti, da priskočijo nesrečnemu ljudstvu na pomoč, zlasti pa pričakujemo od davčne oblasti, da to nesrečo upošteva že pri letošnji dohodnini.

Odpis davkov vsled slane.

Zupanstva naj tekom osem dni prijavi škodo vsled slane sreskemu poglavarju in okrajnemu davčnemu oblastvu radi odpisa davkov. Tudi posamezniki naj prijavijo po mrazu nastalo škodo okrajnemu davčnemu oblastvu in naj v prijavi navedejo, da naj se jim odpišejo davki in škoda tudi upošteva pri odmeri dohodnine. Opozarjamo, da morajo to storiti takoj.

Gospodarsko posvetovanje. V Mestinju se vrši v nedeljo dne 22. t. m. ob 2. pop. pri tov. Smehu posvetovanje o gospodarskih vprašanjih v našem okraju. Predaval bo ob tej priliki gospodarski strokovnjak. Vabimo vse posestnike k udeležbi.

Kmetijski hranilni in posojilni dom v Ljubljani sporoča, da so glasom začasnih žrebni listin izžrebane do 13. t. m. sledeče pri njem kupljene srečke Državne razredne loterije: St. 85.936 Din 4000.—. St. 78.809, 78.819, 117.032, 117.041, 117.060, 117.083, 33.947, 46.545, 46.585, 47.101, 47.119, 47.140, 57.623, 57.643, 59.728, 72.471, 84.508, 84.520, 85.948, 107.840, 107.881, 109.723, 121.551, 123.949, 123.973 Din 2000.—. St. 63.153, 157, 169, 173, 177, 188, 200; 3.806, 815, 819, 820, 824, 826, 827, 847, 867, 869, 873, 878, 879, 887, 896; 29.906, 926, 945, 959, 964, 971, 989; 54.311, 314, 323, 346, 358, 361, 368, 386, 389, 391, 394; 78.804, 806, 814, 817, 822, 823, 842, 845, 847, 862, 890, 892, 900; 117.004, 7010, 011, 029, 031, 033, 040, 042, 043, 048, 051, 055; 24.307, 309, 313, 318, 325, 326, 329, 340, 344, 359, 364, 377, 385, 393, 395; 33.905, 926, 937, 940, 959, 964, 966, 970, 984; 34.733, 735, 739, 747, 753, 757, 758, 765, 767, 770, 775, 786, 787, 788, 793; 36.816, 817, 821, 837, 849, 850, 887, 888; 45.903, 326, 331, 337, 349, 362, 367, 379, 388, 389, 396; 46.507, 514, 517, 521, 530, 532, 565, 567, 571, 589, 590, 595, 599; 47.103, 110, 115, 120, 123, 125, 126, 130, 133, 153, 153, 175, 183, 194, 198; 57.636, 648, 651, 656, 658, 660, 694, 696; 59.715, 716, 731, 733, 747, 752, 754, 758, 766, 770, 778, 792, 795; 61.033, 034, 038, 039, 044, 069, 071, 079, 080, 081, 082, 083, 087, 088, 094, 100; 70.305, 325, 334, 340, 346, 349, 354, 364, 384, 393; 71.802, 803, 804, 820, 823, 828, 852, 856, 878, 885, 900; 72.407, 409, 413, 416, 420, 421, 427, 429, 434, 445, 456, 457, 459, 460, 462; 72.466, 469, 484, 487, 491, 499; 83.804, 809, 815, 836, 843, 844, 846, 855, 858, 862, 868, 877, 885, 888; 84.517, 531, 533, 535, 537, 547, 548, 567, 585, 595; 85.912, 918, 928, 931, 950, 969, 977, 983, 993; 96.101, 106, 110, 115, 121, 128, 138, 144, 158, 167, 188; 97.015, 023, 033, 047, 048, 051, 058, 059, 066, 073, 076, 087, 088, 097; 98.201, 205, 209, 234, 243, 250, 259, 265, 270, 278, 281, 298; 99.302, 306, 308, 309, 317, 326, 330, 337, 348, 358, 369, 371, 377, 384, 388, 391, 392, 395; 107.801, 807, 808, 813, 845, 849, 852, 854, 855, 864, 866, 867, 873, 884, 889; 108.905, 914, 915, 919, 927, 930, 941, 947, 959, 961, 966, 969, 977, 980, 981, 987, 996; 109.713, 725, 726, 727, 732, 742, 746, 755, 761, 769, 777; 112.214, 235, 237, 243, 255, 258, 263, 267, 268, 279, 290, 292, 295; 120.603, 626, 628, 640, 647, 670, 676, 677, 688, 695, 696, 698; 121.502, 515, 519, 540, 549; 556, 562, 566, 569, 570, 572, 588, 591, 592; 122.803, 805, 814, 832, 838, 869, 870, 894; 123.902, 903, 904, 939, 946, 948, 953, 966, 967, 978, 984, 990, 993, 997 po 500 Din. Izplačevanje gornjih dobitkov se vrši od 15. junija do 28. septembra t. l.

Angleško sukno po solidnih cenah dobite pri Francu Pavlin, Ljubljana, Gradisce stev 3

»Naše gorice«, glasilo Vinarskega društva v Mariboru. Ureja direktor srednje vinarske in sadjarske šole Andrej Zmave. Vinarsko društvo je izdalo te dni 1. številko svojega glasila, ki je obenem časopis za pospeševanje kmetijstva sploh. »Naše gorice« štejejo lepo število odličnih sodelavcev in je uredniški svet sestavljen iz 27 strokovnjakov kmetijstva, vinarstva in kletarstva, sadjarstva, pomologije in vporabe sadja, splošnega poljedelstva, pridelovanja rastlin, živinoreje in kmetijskega gospodarstva in gospodinjstva. Dalje je zastopana kmetijska statistika, kmetijske zemljoracije, vinska in agrikulturna kemija, živinozdravstvo, hmeljarstvo in vrtnarstvo, sadna in vinska trgovina, gostilničarstvo, agrarne operacije, agrarno pravo, kmetijsko knjigovodstvo itd. Po prvi številki sodeč bo list poleg domačega svetovalca našemu kmetu tudi vnet zaščitnik slovenske vinske produkcije, vinske trgovine in poštenega domačega točilnega obrtništva. Urednik A. Zmave je napisal programatično razlago društva in njegovoga glasila, vinarski ravnatelj A. Puklavec gleda v »Bodočnost našega vinarstva«, višji kletarski nadzornik Jos. Zabavnik piše o »Dalmatinskem vinu v Sloveniji in naših težnjah«. Direktor Zmave priobčuje strokovne razprave o peronospori, grozdnem sukaču ter vinskih boleznih in napakah. Dalje se ozira prof. inž. Sadar na oskrbovanje prvoletnega hmeljnika, Jos. Klemenčič piše o impregniranju kolja in o nabavi sadnega drevja, inž. Lukman o rujavem hrošču, inž. Wenko o pomenu kokoške reje, prof. Fink o čitankah za kmetijske šole in J. Zabavnik o zakonu za obnavljanje in pospeševanje vinogradništva. Vsebinsko vključujejo društvene vesti, tržna poročila, ki so važna za vinsko in sadno trgovino, kmetijsko šolstvo, književnost, meteorološka opazovanja in drobiž iz raznih panog kmetijstva. »Naše gorice« zadovoljujejo vsestransko in je že prva številka nadkrilila vsako pričakovanje. Želimo jim kljub temu vsebinskega in še bolj gmotnega napredka.

Steklene	Posestvo s hišo
omare	pritiklinami in vodno možjo želim odstopiti vsled starosti dogovorno
pult in železno peč po ugodni ceni prodam. Ogleda se v skladišču »Balkan«.	ZETU
— Naslov in cena Ljubljana, Rožna ulica šte. 21.	mlajšemu, pridnemu in dobrasrčnemu zakonskemu paru. — Jernej Jesenšek, posestnik v Lazah šte. 9. p. Vače pri Litiji.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ustanovljena l. 1889.

(Gradska štedionica)

Ustanovljena l. 1889.

Telefon šte. 2016.

Prešernova ulica

LJUBLJANA

Prešernova ulica

Poštni ček 10.555.

Stanje vložnega denarja nad 250 milijonov dinarjev.

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Stanje vložnega denarja nad 1000 milijonov kron.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno možjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

CELJSKA POSOJILNICA D.D. V CELJU

Stanje hranilnih vlog
nad Din 65.000.000-

V LASTNI PALAČI NARODNI DOM

Stanje glavnica in rezerv
nad Din 4.000.000-

Sprejema hranilne vloge. — Izvršuje vse denarne, kreditne in posojilne posle.
Kupuje in prodaja devize in valute.

Podružnici: MARIBOR -- ŠOŠTANJ.

Prodajajte

**„KAŠTEL“-ovo
Sirišče.**

Največja izdelovalnica „Sirišča“ v naši državi, v tekočini in prašku.

„Sirišče“
v prašku
napram
sliki

je najboljša in najpraktičnejša kvaliteta.

Zahtevajte cenike! Pri večjih naročilih posebno velik popust.

„Kaštel“ d.d., Karlovac

**PROMETNI ZAVOD
ZA PREMOG D.D.**

LJUBLJANA

prodaja po najugodnejših cenah in samo na debelo:

Premog, domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe.

Kovaški premog vseh vrst.

Koks, livarniški, plavžarski in plinski Briketi.

Prometni zavod za premog d.d. v Ljubljani

Miklošičeva cesta 15/1.

Kolesarji pozor

poznavalec koles bo kupil samo

GRITZNERJEVO KOLO

najboljši material, zato tudi najceneje. — Edino le pri

Josip Petelinc-u

LJUBLJANA, blizu Prešernovega spomenika.

Pomlad!

Nogavice, kravate, srajce, rokavice, namramnice, žepni robci, nakit za obleke, otroške majice, nahrbtniki, palice, dežniki, kloti v vseh barvah, šifoni, Solingen škarje, noži, potrebščine za krojače, čevljarje, tapetnike, šivilje in sedlarje. Razna dišeča mila — samo pri

**Najboljša
kosa
sveta**

za Din 18.—

dokler traja zaloga pri FR. STUPICI, trgovina z železnino in poljedelskimi stroji v Ljubljani.

Večjo količino

**koruznih
storžev**

kupi »Produkeija«, Ježica pri Ljubljani. — Ponudbe z navedbo cene.

Družabnik

z večjim kapitalom se sprejme v dobičkonosno podjetje na vodno moč. Naslov pri upravi pod »Strojarc.

Prodam dva dobro
idoča

MLINA

ob stalni vodi. Karol Planinšek, Mirna, Dolenjsko.

Josip Petelinc

blizu Prešernovega spomenika, ob vodi
LJUBLJANA

Najnižje cene!

Točna poštežba!

**PRI „ČEŠNIKU“
Ljubljana, Lingarjeva ulica**

Čitateljem „Kmetkega lista“ naznanjam, da imam v svoji trgovini poleg boljšega tudi poceni in dobro biago po cenah, kakor sledi:

Šifon, bela in rujava kotenina od Din 10.— naprej
Kambrik, krep, delen . . . . . od Din 25.— naprej
Pisano biago za srajce in bluze od Din 10.— naprej
Posteljne garniture . . . . . od Din 300.— naprej
Domač izdelak posteljnih odelj. rus, klotastih . . . . . od Din 160.— naprej

PERJE ZA BLAZINE.

Semenski oves, la splitski portland-cement (Salona-Tour) umetna gnojila (rud. superfosfat, kalijeva sol, kajnit, thomasova žilindra), kakor tudi DEBELI in DROBNI pšenični otrobi vedno v zalogi pri

„EKONOM“

osrednja gospodarska zadruga

Ljubljana

Kolodvorska ulica.

PROMETNA BANKA D.D. V LJUBLJANI

Telefon št. 2149, 2968

Prešernova ulica 4

Pošt. ček. rač. 13.853

(Žiro-račun pri Narodni banki)

sprejema hranilne vloge in izdaja trg. kredite pod najugodnejšimi pogoji; eskompt in inkaso menic ter trg. cesij. — Nakup vsakovrstnih predvojnih papirjev, prodaja valut in deviz po najugodnejših tečajih.